

Een onderzoek naar de continuïteit van de MMBase community

Ruben van Wendel de Joode
Organisatie & Management
Technische Universiteit Delft

Inleiding

Naar aanleiding van de MMBase jaarvergadering is besloten om een inventarisatie te laten doen naar de huidige stand van zaken in de MMBase community. Doel van het onderzoek is het inzichtelijk maken van de obstakels en mogelijkheden voor de verdere groei van MMBase.

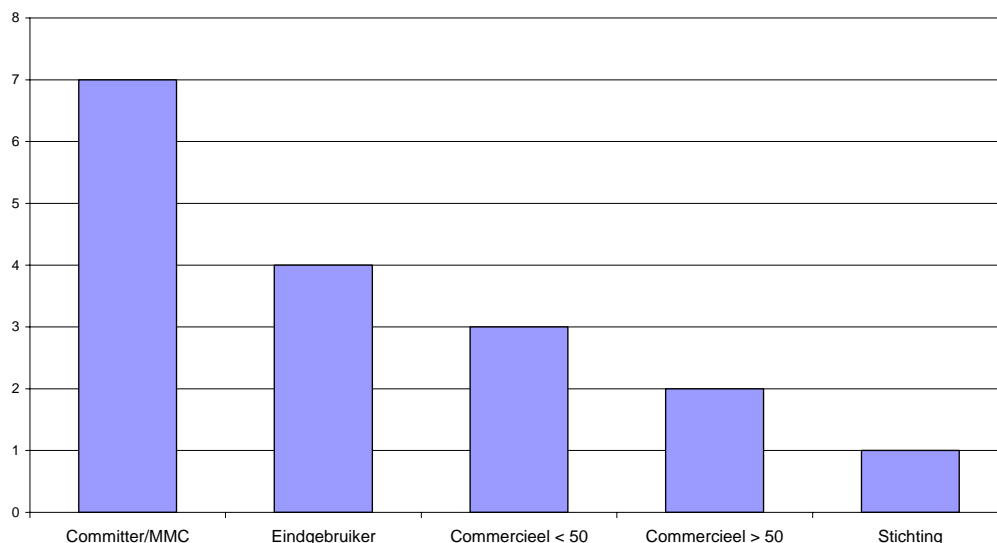
De perceptie is dat er op dit moment iets misgaat in de ontwikkeling van MMBase. Een aantal indicatoren is:

- Technische ontwikkeling staat volgens sommigen stil. Er zijn een aantal technische wensen ten aanzien van MMBase, zoals security en workflow, die al langere tijd op de agenda staan, maar die nog niet geadresseerd zijn.
- Volgens sommigen zijn er de laatste jaren maar weinig nieuwe ontwikkelaars bijgekomen die actief aan de ontwikkeling van MMBase bijdragen. Tegelijkertijd zijn er wel veel bedrijven die geld verdienen aan MMBase en die ontwikkelaars in dienst hebben die een groot deel van hun tijd besteden aan het op maat maken van MMBase voor klanten.
- Recentelijk zijn twee ontwikkelaars uit de MMC gestapt, wat zou wijzen op onvrede.

Het belangrijkste deel van het onderzoek is het inventariseren van de meningen van de betrokkenen in de community. De community bestaat uit een groot aantal groepen van mensen die op de één of andere manier een relatie met MMBase hebben. Zij hebben allemaal hun eigen prioriteiten en verschillende visies op de huidige stand van zaken en de toekomst van MMBase. In dit onderzoek is een selectie gemaakt en zijn per categorie een aantal mensen gevraagd naar hun mening ten aanzien van de huidige problematiek en de toekomstige ontwikkeling van MMBase. Het doel is om een goede spreiding te hebben van eindgebruikers, ontwikkelaars en commerciële dienstverleners.

In totaal zijn 17 mensen geïnterviewd met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst. De vragenlijst is opgenomen in Appendix A. De gemiddelde duur van een interview was anderhalf uur.

De onderstaande tabel geeft de spreiding van de respondenten weer. Zoals duidelijk wordt uit de tabel is de grootste groep mensen waarmee gesproken is committers en leden van het MMC. Door de recente wijzigingen in de structuur van het MMC is ervoor gekozen om beide groepen als één groep weer te geven.

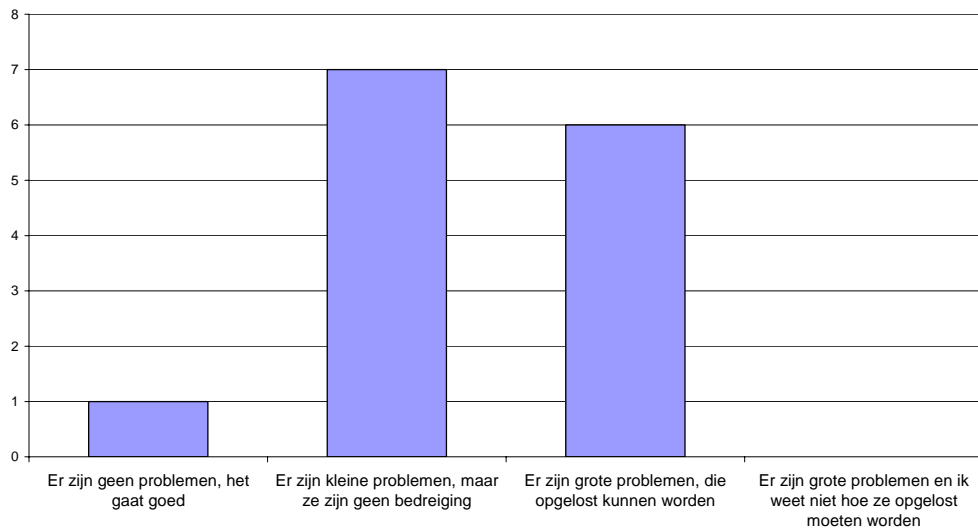

Figuur 1 – De verdeling van de respondenten.

Achtergrondinformatie

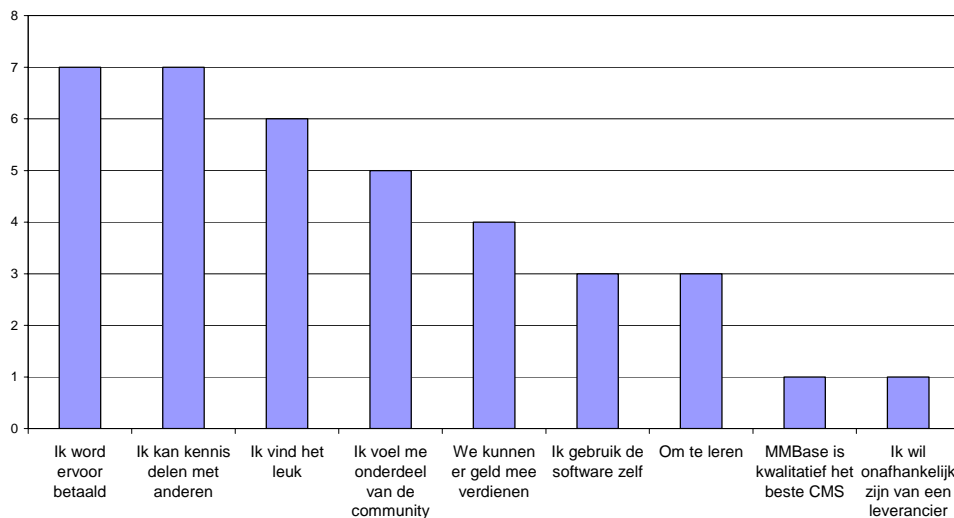
Het eerste deel van elk gesprek werd gevormd door een aantal meerkeuzevragen. Eén van de meest relevante vragen was waarschijnlijk de vraag: 'Hoe vindt jij dat MMBase er momenteel voor staat.' De verdeling van de antwoorden is weergegeven in figuur 2. Ongeveer de helft van de respondenten vindt dat de problemen klein zijn. De andere helft van de respondenten denkt daar anders over. Wat opvalt, is dat de problemen die men bij deze vraag identificeert vooral liggen op het vlak van de communicatie en de onderlinge verhoudingen en niet op het technische vlak van MMBase.

Kanttekening bij deze diagram is dat een aantal respondenten twijfelden tussen categorie drie en vier. Zij wisten namelijk niet wat de oplossing was, maar dachten wel dat het zou lukken. Een dergelijk antwoord valt niet eenduidig in één van beide categorieën. Toch kozen zij consequent voor de derde categorie en niet voor de categorie: 'Er zijn grote problemen en ik weet niet hoe ze opgelost moeten worden.'

Figuur 2 – De perceptie van de respondenten (n=14)

Er werd ook gevraagd naar de reden van participatie in de MMBase community. De antwoorden staan in figuur 3.

Figuur 3 – De redenen van participatie in de community (n=15)

Wat opvalt aan de antwoorden in figuur 3 is dat de meeste mensen 'Ik word ervoor betaald' in de top 5 van redenen opnemen. In een aantal gesprekken wordt het gebrek aan vrijwilligers als een probleem geïdentificeerd. Eén respondent stelt: "er is geen ruimte voor onafhankelijke ontwikkeling die gericht is op de verbetering van het product."

Verder valt op, dat slechts één respondent 'omdat MMBase kwalitatief het beste CMS is' als een belangrijke reden noemt. Twee respondenten noemden overigens wel twee andere redenen die te maken hebben met de kwaliteiten van MMBase, namelijk a) dat MMBase goed aansluit bij hun wensen en b) dat MMBase zich laat aanpassen aan de organisatie en dat daardoor de organisatie zich niet aan MMBase hoeft aan te passen.

Ook het feit, dat slechts één persoon aangeeft dat zijn reden om voor MMBase te kiezen is dat hij/zij onafhankelijk wil zijn van een leverancier, valt op. Een verklaring zou kunnen liggen in het feit dat een aantal respondenten tijdens de gesprekken hebben aangegeven, dat ze wel degelijk afhankelijk zijn van een leverancier. Reden is, dat MMBase vaak op maat wordt gemaakt door leveranciers die daardoor veel kennis hebben over die specifieke versie van het product en over de klant.

De vragen

Op de komende pagina's wordt per vraag de uitkomsten van de gesprekken in tabelvorm weergegeven. Over het algemeen zijn alleen de antwoorden die minimaal in twee verschillende gesprekken genoemd zijn, opgenomen. Per vraag wordt een korte beschrijving gegeven over wat opvalt.

Vraag 1: De sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen

De eerste vraag bestond feitelijk uit vier vragen, namelijk de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen. Uiteraard is het in sommige gevallen moeilijk om te bepalen wat nu precies een kans en wat bijvoorbeeld een sterkte is. Mogelijke antwoorden op de vraag mochten zowel betrekking hebben op het *product* MMBase als op de *community* MMBase.

De sterkten zijn opgenomen in tabel 1. Wat opvalt is, dat de eerste twee sterkten betrekking hebben op het technische systeem. Daarnaast vonden verrassend veel mensen het Nederlandse karakter van MMBase een sterkte.

Tabel 1 – De sterkten van MMBase

Issue	Omschrijving	# keer genoemd
1	Flexibiliteit door de objectoriëntatie	8
2	Dat het gebaseerd is op Java.	8
3	Het is open source, kan dienen als vliegwiel voor verdere ontwikkeling, anderen kunnen er aan bijdragen.	5
4	Het is Nederlands, dit betekent onder meer, dat je makkelijker met elkaar kunt praten en overleggen. Je hebt meer kansen op het binnenhalen van subsidies en er is veel expertise over MMBase.	5
5	MMBase heeft een sterke community met hele serieuze klanten.	5
6	De goede scheiding tussen content, structuur en lay-out	4
7	Er is geen lock-in van leveranciers	3
8	Het is gratis van het Internet te downloaden.	3
9	Het is een kwalitatief goed product	2
10	De core is wel af zo. Die zit goed in elkaar en is stabiel.	2
	De groep ontwikkelaars is vrij hecht, waardoor je makkelijker en beter met elkaar kunt samenwerken.	2

De vraag naar de zwakten van MMBase is pas later aan de vragenlijst toegevoegd. Daardoor is de respons op de vraag kleiner en zijn er waarschijnlijk minder punten benoemd. Wederom valt op, dat het eerste en tweede punt betrekking hebben op het technische systeem. Echter, de andere zwakten hebben allemaal betrekking op de processen en de organisatie in de community. Veel van deze punten zijn ook door andere respondenten genoemd, maar dan in een later stadium van de gesprekken. Dit betekent dus dat het getal in de tweede kolom iets vertekent. Vooral issues 3 en 6 - 'er is te veel discussie die maar blijft voortduren' en 'de ontwikkeling aan MMBase is ad-hoc, zonder duidelijke visie' - werden in de loop van veel gesprekken ook door anderen genoemd.

Tabel 2 – De zwakten van MMBase

Issue	Omschrijving	# keer genoemd
1	Een aantal dingen zitten op dit moment nog niet in MMBase, zoals workflow, versioning en installatiemanagement. Er wordt ook wel gesteld dat MMBase op dit moment geen echt CMS is. Het is beperkt aan functionaliteit.	8
2	Veel standaarden zitten niet in MMBase, zoals de J2EE en JSR standaarden. Dat is begrijpelijk, maar wel een probleem. Het is technische verouderd en het heeft een opknopbeurt nodig. Lucien is een goed voorbeeld hiervan en zou meer moeten gebeuren.	4
3	Er is te veel discussie die maar blijven voortduren, waardoor de snelheid uit de ontwikkeling raakt. Er wordt te weinig gecoördineerd.	4
4	Het release management is zwak (het voorbeeld van Michiel is een aantal keer genoemd in de gesprekken).	3
5	De gebruikersdocumentatie is vrij summier, misschien wel slecht. Het voldoet niet aan de normen.	3
6	De ontwikkeling aan MMBase is ad-hoc, zonder duidelijke visie.	2
7	Wij lijken een vrij gesloten club.	2

Deze vraag bleek voor veel mensen moeilijk te beantwoorden. De antwoorden liepen dan ook sterk uiteen. Wel wordt door velen gesteld dat de komst van één of twee grote organisaties een grote kans zou vormen. Verder wordt een betere structuur van MMBase door veel mensen genoemd. Dat blijkt misschien niet uit deze tabel, maar het kwam later in het gesprek vaak naar voren (zie ook verderop in dit rapport). Als één van de redenen voor een betere structuur werd genoemd dat dienstverleners dan makkelijker nieuwe dingen kunnen bijdragen aan MMBase.

Tabel 3 – De kansen voor MMBase

Issue	Omschrijving	# keer genoemd
1	De komst van een aantal grote commerciële organisaties. 1 of 2 echte klappers, dat zou een grote kans zijn (b.v. Ordina). Er wordt zelfs gesteld, dat alleen als er echte belangen van grote organisaties komen, dat het dan wat kan worden. Als voorbeeld wordt Aeclips genoemd.	5
2	Een betere structuur van MMBase met een duidelijke kern en een laag met componenten bovenop de kern.	3
3	Steeds meer draagvlak voor OSS, er is momentum	2
4	Aansluiting bij andere projecten, zoals Lucene. Integratie met andere systemen.	2
5	Als er meer add-ons beschikbaar komen en applicaties.	2
6	Meer gericht naar het buitenland, het zou interessant om te kijken wat er gebeurt als MMBase internationaal aan zou slaan.	2

Tenslotte tabel 4 waarin de bedreigingen voor MMBase staan weergegeven. Op deze vraag waren de respondenten zeer eensgezind, namelijk dat de grootste bedreiging het interne gebakkelei is.

Issue 3 lijkt een beetje een resultante te zijn van het interne gebakkelei, namelijk dat er te weinig afstemming is tussen de mensen in de community. Twee mensen vinden dat het gebakkelei in het bijzonder voortkomt uit het feit dat de committers niet open staan voor nieuwe ontwikkelingen (issue 4).

Veel van de andere issues, zoals ‘te veel negatieve verhalen’, ‘als klanten kiezen voor een ander systeem’, ‘als de omroepen niet meer full-time mensen aan het werk kunnen zetten’ en ‘een leegloop van ontwikkelaars’ wijzen op één bedreiging, namelijk de angst dat er in de toekomst te weinig developers zijn om MMBase verder te ontwikkelen.

Tabel 4 – De bedreigingen voor MMBase

Issue	Omschrijving	# keer genoemd
1	De stammenstrijd tussen individuen en partijen, intern gebakkelei.	9
2	Als MMBase niet meer gebruikt wordt, of als er geen nieuwe gebruikers meer bijkomen. Als de klanten kiezen voor een ander systeem.	3
3	Te weinig afstemming tussen de verschillende individuen en partijen.	3
4	MMC kan het kind niet loslaten, er zitten te veel ontwikkelaars van het eerste uur.	2
5	Een leegloop van ontwikkelaars. Maar het belang hiervan moeten we ook weer niet overdrijven.	2
6	Er wordt te weinig teruggegeven aan de community. Er zijn te weinig mensen die zich actief met MMBase bezighouden.	2
7	Als er een commerciële partij met MMBase aan de haal gaat en het product opsluit.	2
8	MMBase mist ‘What you see is what you get.’ Dat zou er wel in moeten.	2
9	Als de omroepen niet meer full-time mensen aan het werk kunnen houden.	2
10	Als de ontwikkeling van MMBase stopt, als het doodbloed.	2
	Te veel negatieve verhalen over implementaties van MMBase. Veel softwareprojecten mislukken nu eenmaal en dat gebeurt dus ook bij MMBase.	2

Vraag 2: Wat zou volgens jou het ergste zijn dat in de nabije toekomst kan gebeuren en dat een serieuze bedreiging voor de toekomst van MMBase vormt?

Deze vraag is niet aan iedere respondent voorgelegd. Echter, de antwoorden op de vraag geeft hetzelfde beeld als tabel 4, namelijk dat er twee grote bedreigingen zijn, namelijk:

- Als de individuen en organisaties in de community hun eigen dingen blijven doen en niet samen willen werken.
- Als ontwikkelaars wegvallen. Twee concrete redenen worden genoemd, namelijk als de publieke omroep besluit ermee op te houden of de gemeente Amsterdam of Kennisnet.

Vraag 3: Noem drie organisaties die volgens jou belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling van MMBase

In de tabel worden de organisaties genoemd die de respondenten als meest belangrijk zien voor de verdere ontwikkeling van MMBase. De tabel is iets misleidend. Ten eerste is ‘één van de omroepen het meest genoemd’, echter dit is niet één organisatie. Ten tweede zijn er twee respondenten die

gemeenten in haar algemeenheid belangrijk vinden, maar die hebben Amsterdam niet expliciet genoemd. Deze stemmen zijn niet bij Amsterdam opgeteld. Ten derde hebben een groot aantal mensen organisaties ‘onder voorbehoud’ genoemd. Neem bijvoorbeeld IBM; bijna iedere respondent voegde toe, dat IBM mogelijk een belangrijke organisatie zou kunnen worden.

Wat opvalt is, dat sommige mensen een kanttekening plaatsen bij Finalist. Ze vinden dat de rol van Finalist eigenlijk nog belangrijker zou kunnen, of zelfs moeten, worden. Zo wordt gesteld, dat ze nog te weinig doen aan het ‘opleiden’ van de klant over de community en hoe ze daarmee om moeten gaan.

Tabel 5 – De belangrijke organisaties

Organisatie	# keer genoemd
Eén van de omroepen.	10
Finalist.	7
Ordina (is een hoop als die zich er meer mee zouden gaan bemoeien)	6
Kennisnet	6
Mogelijk IBM	3
Amsterdam	3
Het MMC en de ontwikkelaars, die blijven belangrijk	3
Stichting	3
Freelancers en kleine bedrijven, zoals Henk en Gerard	2
Vodafone, ze zijn veel van plan	1

Vraag 4: Wie van de huidige ontwikkelaars vind jij belangrijk voor de verdere ontwikkeling van MMBase?

Michiel Meeuwissen wordt door velen gezien als de belangrijkste ontwikkelaar op dit moment. Hij verzet veel werk.

Daarnaast wordt Nico Klasens genoemd: hij is belangrijk omdat hij nieuwe ontwikkelingen in de markt volgt, een ander perspectief heeft vergeleken met de andere committers en goed is in zijn werk. Pierre wordt genoemd omdat hij veel werk verzet, dus eigenlijk om dezelfde reden als Michiel. Daarnaast is hij minutieus, wat bijvoorbeeld voor het stemmen belangrijk wordt gevonden.

Daniël wordt ook genoemd, niet als excellent programmeur, maar wel als mascotte van de community. Hij zorgt voor vernieuwing en kan goed communiceren.

Kees Jongenburger wordt genoemd, omdat hij veel nieuwe en goede ideeën heeft. Gerard van Enk omdat hij veel van andere open source projecten weet en omdat hij veel verstand heeft van open source licenties.

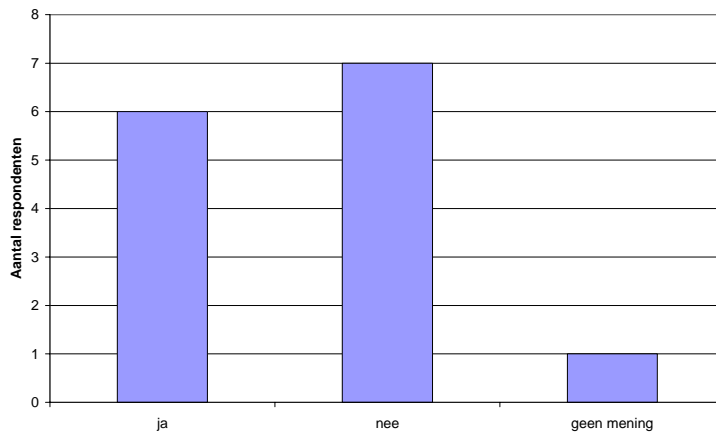
Drie respondent stellen dat er eigenlijk niet echt een ontwikkelaar boven uitsteekt en dat eigenlijk geen van de ontwikkelaars een goede leider zou zijn. Twee anderen stellen, dat een aantal ontwikkelaars elkaar wel goed kan aanvullen en dus een goed team wel gevormd zou kunnen worden.

Tabel 6 – De belangrijke ontwikkelaars

Omschrijving	# keer genoemd
Michiel Meeuwissen	11
Nico Klasens	7
Pierre van Rooden	6
Daniël Ockeloen	6
Er is niet iemand die er echt boven uit steekt.	3
Kees Jongenburger	3
Gerard van Enk	2
Er zijn verschillende ontwikkelaars belangrijk die elkaar goed kunnen aanvullen.	2

Vraag 5: Vind je dat de ontwikkelaars een belangrijkere rol in de community moeten innemen? Zo ja, kun je twee namen van mensen noemen die je hiervoor geschikt acht?

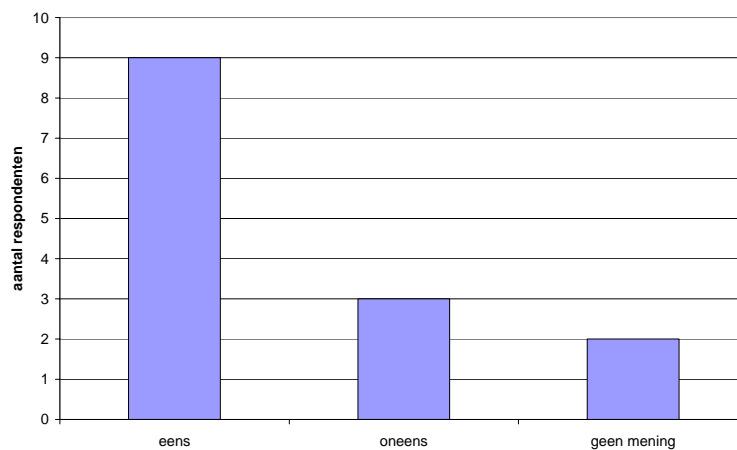
Dit bleek wederom een moeilijke vraag. Mensen hadden namelijk een verschillend idee over wat de community nu eigenlijk is. Sommige mensen vonden dat de community alleen de ontwikkelaars waren, anderen vonden dat ook gebruikers en partners een onderdeel vormden van de community. In figuur vier is duidelijk te zien, dat er grote enigheid is over de vraag of ontwikkelaars nu wel of niet een belangrijkere rol zouden moeten innemen. Eén van de argumenten van de voorstanders was, dat MMBase een technisch product is en daarom zouden de ontwikkelaars dus ook een belangrijke(re) rol moeten innemen. De tegenstanders vonden dat er a) meer visie en leiderschap moest komen en b) meer aansluiting met gebruikers. Er zouden bijvoorbeeld gebruikersgroepen moeten komen.

Figuur 4 – De rol van de ontwikkelaars (n=14)

Stelling 6a: Het CMS MMBase is ook anno 2005 zeer goed in staat het technisch op te nemen tegen concurrerende CMS'en.

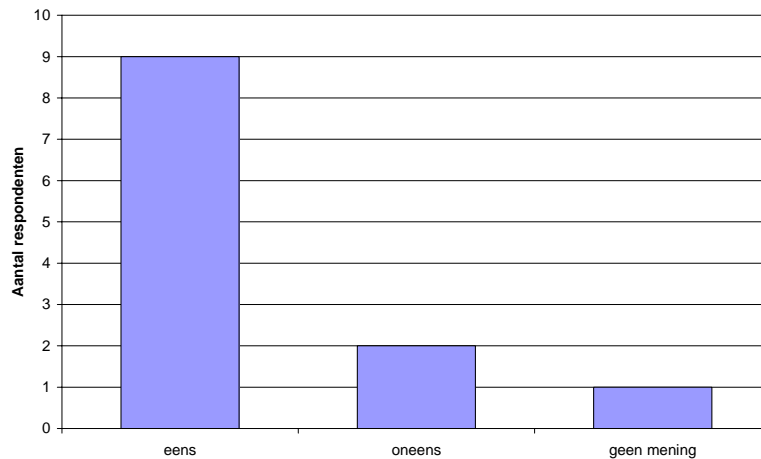
De meeste mensen vinden dat MMBase technisch goed is. Daar moet wel bij vermeld worden, dat MMBase door velen niet gezien wordt als CMS. In principe is het een raamwerk of een CMS toolkit.

Figuur 5 – De technische performance van MMBase (n=14)

Stelling 6b: In MMBase zullen 'vitale bugs' snel worden opgelost, omdat zoveel partijen toegang hebben tot de broncode van MMBase.

Op basis van figuur 6, mag het duidelijk zijn, dat iedereen het wel met deze stelling eens is. Echter, bijna iedereen gaf aan dat ze niet wisten of dit komt doordat zoveel mensen toegang hebben tot de broncode van MMBase. Er wordt gesteld, dat eigenlijk maar een kleine club van ontwikkelaars toegang heeft tot de broncode en daadwerkelijk bugs oplost.

Figuur 6 – Het oplossen van bugs (n=12)

Vraag 7: Kun je vijf aspecten noemen waarvan jij vindt dat ze de komende jaren aan het CMS MMBase veranderd moeten worden?

Tabel 7 – De verbeterpunten

Plaats	Omschrijving	# keer genoemd
1	MMBase modulair met een kleine kern en uitwisselbare componenten eromheen. Als een soort laag over de core heen. Dit maakt het ook makkelijk voor de gebruikers om functionaliteiten toe te voegen. De CMS container wordt vaak genoemd.	8
1	Workflow	8
3	Versioning	6
3	Performance/stabiliteit/beheersbaarheid van de core. En het opschonen van de core. De kwaliteit van core moet verbeterd worden.	6
3	Een beter templating systeem, waardoor gebruikers makkelijker een versie van MMBase zelf kunnen bouwen door te 'klikken'. Een MMBase out-of-the-box. Hiervoor is een goed framework noodzakelijk.	6
6	Unified editor, betere edit wizards	4
7	Groei richting Enterprise Content Management Systeem / Enterprise Java, dus meer richting de backoffice	3
7	Clustering	3
7	Multi-language	3
10	Memory beheer van een applicatie	2

In tabel 7 staan de aspecten gerangschikt in volgorde van belangrijkheid. Opvallend is dat zes mensen vinden dat de core van MMBase verbeterd zou moeten worden, terwijl ook een aantal mensen tijdens de interviews hebben aangegeven, dat de core eigenlijk wel af is. Dus daar zit een punt van frictie.

Een ander opvallend punt is dat workflow hoog scoort. Een aantal mensen noemde workflow, maar sommigen zeiden meteen daarna dat ze het eigenlijk niet zo belangrijk vinden. De committers geven aan, dat vooral klanten en commerciële dienstverleners workflow belangrijk vinden. Zij zelf vinden het minder interessant.

Tenslotte is het interessant dat veel mensen het belangrijk vinden dat MMBase modulaair wordt. Voor de meeste gaat het niet zozeer over het creëren van extra functionaliteit of een beter CMS. Hier gaat het om een architecturale verandering, zodat mensen hopelijk makkelijker kunnen samenwerken en makkelijker een bijdrage aan MMBase kunnen leveren.

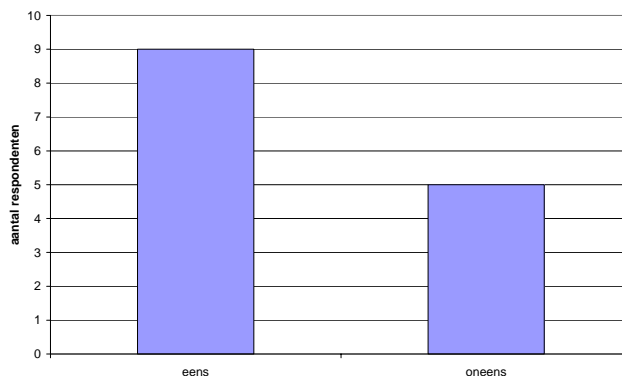
Vraag 8: Moet er volgens jou iets veranderen om zeker te stellen dat deze aspecten geadresseerd worden in de komende jaren?

De meeste mensen waren het hiermee eens en vonden dat er dingen moesten veranderen in de MMBase community. Slechts twee mensen waren het hiermee oneens. Eén iemand zei, dat als het echt gedaan moet worden, dan komt er vanzelf wel iemand die dat doet.

Hier volgt een lijst aan dingen die door tenminste één persoon zijn genoemd als iets dat zou moeten veranderen: (het eerste punt werd overigens door twee respondent aangedragen)

- Het development moet beter op de rails. De developers hebben weinig tijd, commerciële organisaties voegen bijna niets toe in MMBase en procedures zijn misschien te complex?
- Meer centrale sturing en projectmanagement door de stichting
- Er moet een beter beeld komen van wat MMBase nu eigenlijk is en wat het niet is.
- De ontwikkeling moet niet afremmen, er moet netter omgegaan worden met de wensen van derden.
- Meer contact tussen gebruikers en developers, PR in het MMC is een eerste aanzet. Hier is ook een rol van de stichting om te zorgen voor betere communicatie.
- Waarbij een goede afstemming komt tussen creativiteit en het planmatig ontwikkelen van dingen.
- Er hoeft niet meer geld te komen, het probleem is tekort aan tijd.
- Er moet meer geld komen

Stelling 9a: MMBase is open source en dat werkt goed: als iets echt belangrijk wordt gevonden, dan wordt dat vanzelf wel door partijen opgepakt en ontwikkeld.

Figuur 7 – Als iets belangrijk is dan wordt het ook opgepakt (n=14)

Een verrassend aantal mensen was het met deze stelling eens. Daardoor zou je kunnen vermoeden, dat de dingen die op dit moment op het to-do lijstje staan (zie vraag 7) eigenlijk door de mensen niet zo belangrijk worden gevonden. Toch zijn er een aantal kanttekeningen geplaatst bij deze stelling. Maar liefst vier van de negen respondenten die het eens waren met deze stelling merken op, dat de dingen die door derden worden ontwikkeld niet worden teruggegeven, omdat de committers het nauwelijks toelaten.

In totaal waren vijf mensen het niet eens met deze stelling, zie figuur 7.

Stelling 9b: De stemprocedure in MMBase werkt vriendjespolitiek in de hand en jaagt buitenstaanders weg.

Dit vonden de meeste mensen een moeilijke stelling, de stemmen zijn redelijk verdeeld over 'eens' (5 stemmen) en 'oneens' (7 stemmen). Naast de mensen die vonden dat er geen sprake is van vriendjespolitiek zijn de respondenten in twee groepen te onderscheiden:

- Een groep vindt, dat een kleine groep aan mensen bepaalt wat er gebeurt. Zij wijzen op de grote stem die de omroepen nog steeds hebben in de community. Dit is historisch gegroeid, maar zorgt er wel voor, dat als een developer van een omroep iets wil, dat de kans dan groot is dat het ook in de kern terechtkomt. Voor buitenstaanders is het een stuk moeilijker om er überhaupt voor te zorgen dat over een bepaald issue gestemd wordt. Daarmee werkt het dus vriendjespolitiek in de hand.
- Er zijn mensen die vinden dat de stemprocedures helemaal geen probleem geven. Wel zijn er mensen die elkaar beter kennen, maar dat is een kwestie van trust en niet van vriendjespolitiek. Zij wijzen ook op het feit, dat buitenstaanders regelmatig hun mening laten horen tijdens een stemming. Dat wordt door committers graag gezien.

Vraag 10: Vind je dat er de laatste jaren weinig nieuwe ontwikkelaars - en/of mensen die op een andere manier willen bijdragen - zijn toetreden tot de community? Zo ja, kun je aangeven waarom?

De meeste respondenten waren het hier mee eens. Slechts twee mensen waren het hier niet mee eens. Zij stelden dat er veel mensen op de mailing lijsten geabonneerd zijn en dat er een continue stroom is aan mensen die de software van het Internet download.

In totaal waren 9 mensen het eens met deze stelling, zie tabel 8. De redenen die worden aangedragen, staan ook in de tabel. Eigenlijk komen alle punten op hetzelfde neer, namelijk dat de barrières voor toetreding te hoog lijken te zijn.

Tabel 8 – mogelijke redenen waarom weinig ontwikkelaars toetreden.

	# mensen
Mee eens	9
<ul style="list-style-type: none"> • Wel veel nieuwe namen gezien, maar de drempel voor toetreding is te hoog: i) het is vrij technisch, ii) niet alles is goed gedocumenteerd, iii) het 'ons kent ons' sfeertje. Er heerst een sfeer van exclusiviteit. Het is voor een deel ook een probleem van perceptie. Het feit dat sommige ontwikkelaar op het IRC zitten, helpt ook niet. 	3
<ul style="list-style-type: none"> • Er zit weinig ontwikkeling in de community. MMBase wordt nauwelijks gebruikt in een niet-commerciële omgeving of misschien zijn de drempels voor toetreding te hoog? 	2
<ul style="list-style-type: none"> • De community is niet gericht op developers, er zijn bijvoorbeeld geen statistieken met aantallen downloads etc. 	2
<ul style="list-style-type: none"> • Het werven van nieuwe leden is niet gestructureerd en de developers schrikken nieuwe mensen af. 	2

Vraag 11: Hoe zou je de cultuur van de MMBase community op bijvoorbeeld mailinglijsten willen typeren?

Ook al blijkt het niet uit de antwoorden in tabel 9, de meeste respondenten waren zich bewust van het feit dat veel mensen de idee hebben dat de correspondentie op de mailing lijsten soms bot kon overkomen. Deze observering werd echter door veel respondenten als niet terecht genoemd, omdat: a) de discussies op de mailing lijsten van andere communities vaak nog minder aardig zijn en b) de ontwikkelaars het wel verdiend hebben dat mensen de moeite nemen om vragen goed te formuleren en moeite nemen om lid te worden van de community.

Verder blijkt uit een aantal antwoorden, deze worden overigens ook door committers zelf gegeven, dat de community vrij gesloten is. Zo wordt gesteld dat de community soms vijandig lijkt en dat veel van de communicatie op het IRC plaatsvindt.

Twee respondenten geven aan dat er een behoefte is aan een soort samenvatting van de discussies en de belangrijkste besluiten. Dit kwam ook naar voren tijdens één van de 'shouting matches' met de ontwikkelaars. Het probleem is namelijk dat zowel op het IRC als op de mailing lijsten veel wordt bediscussieerd. Sommige van de discussies zijn belangrijk, maar vele discussies zijn onbelangrijk. Het kost (te) veel tijd om alles goed bij te houden. Een wekelijkse of maandelijkse samenvatting met de belangrijkste besluiten en oplossingen zou een oplossing kunnen bieden. Dit is ook relevant voor de discussies op het IRC, die door veel mensen niet gevolgd kunnen worden.

Tabel 9 – de cultuur van MMBase

Omschrijving	# keer genoemd
Vergeleken met andere communities, zijn de developers in de MMBase community lieverdjes. Er komt vrij snel respons, ook op stomme vragen.	5
De ontwikkelaars kennen elkaar goed en het is gezellig ('ons kent ons')	3
Ik kan me voorstellen dat het soms vijandig lijkt. Eén respondent stelt dat dit misschien niet helemaal onbewust is. Dat hebben de developers namelijk verdiend, je moet wel wat moeite doen om onderdeel van de community te kunnen worden.	3
Een beetje nerdie met een focus op techniek.	2
De meeste cultuur zit op het IRC. Volgens sommigen is dat leuk, volgens iemand anders sluit dit echter weer mensen buiten, niet iedereen heeft immers toegang.	2
Er wordt veel gediscussieerd om het discussiëren. Het is misschien te vrijblijvend.	2

Vraag 12: Zou er iets moeten veranderen om in de toekomst meer individuen en organisaties aan te trekken die willen bijdragen aan de ontwikkeling van MMBase?

Het antwoord op deze vraag bleek moeilijker. Ten eerste vonden een aantal respondenten niet dat er de laatste jaren te weinig mensen zijn toegetreden tot de community (zie het antwoord op vraag 10). Aan hen is deze vraag dan ook niet voorgelegd. Ten tweede vonden mensen het moeilijk om met goede suggesties voor verbetering te komen. De respondenten die suggesties hadden, zijn in twee groepen te verdelen:

- De community aan developers is te gesloten en het is moeilijk te begrijpen voor anderen hoe ze iets kunnen bijdragen.
- Gebruikers en commerciële dienstverleners doen te weinig en participeren te weinig.

In de onderstaande tabel staan alle suggesties die tijdens de gesprekken zijn genoemd.

Tabel 10 – suggesties voor verbetering

Omschrijving	# keer genoemd
Er moeten meer en betere richtlijnen en procedures komen rondom de core.	2
De ontwikkelingen rond de core moeten transparanter.	2
Misschien moeten derden meer gaan testen en bugs teruggeven.	1
Developers moeten de dingen duidelijker in brokjes aanbieden. Ze moeten duidelijker maken waar de problemen zitten.	1
Gebruikers en dienstverleners moeten duidelijker op hun verantwoordelijkheden gewezen worden.	1
Er zit een spanning tussen een opdracht en de community. Het moet duidelijk zijn dat teruggeven meer tijd gaat kosten, maar dat je er ook iets voor terug krijgt.	1
Een betere scheiding tussen de kern MMBase en de tweede laag.	1
Meer duidelijkheid over wat de developers nu eigenlijk willen met MMBase.	1
De communicatie met eindgebruikers kan beter.	1

Vraag 13: Wat vind jij dat de drie voornaamste taken van de stichting dienen te zijn?

Op deze vraag waren de respondenten zeer eensgezind. Zie tabel 11. Het enige opvallende is dat twee respondenten aangeven, dat ze de rol van de stichting eigenlijk overbodig vinden. Verder noemde één respondent dat de stichting het ontwikkelproces zou moeten faciliteren, maar anderen vonden dit blijkbaar geen rol van de stichting, zie ook het antwoord op vraag 15.

Tabel 11 – de drie voornaamste taken

Omschrijving	# keer genoemd
Marketing, MMBase op de kaart zetten en houden.	13
Coördineren en mensen bij elkaar brengen, het faciliteren van samenwerking.	7
Belangenbehartiging van eindgebruikers en leveranciers.	4
De stichting is een juridisch orgaan voor IPR issues en het werven van fondsen.	3
Een aanspreekpunt voor gebruikers.	3
Van mij hoeft er eigenlijk geen stichting te zijn.	2

Vraag 14: Functioneert de stichting naar behoren of zou er iets moeten veranderen?

Het meest opvallende is dat werkelijk iedereen hier een mening over had. In principe lijkt iedereen tevreden te zijn met de stichting en de invulling van haar rol, maar toch zijn er altijd punten die verbeterd kunnen worden. Eén van de mogelijke redenen is, dat de stichting voor iedereen in de community herkenbaar is. Iedereen onderhoudt contacten met de stichting en heeft daarom waarschijnlijk ook een mening over wat er verbeterd kan of zou moeten worden.

Ten tweede valt op, dat de lijst aan mogelijke verbeterpunten zeer uitgebreid is en zeer divers. In totaal zijn er 16 verschillende punten voor verbetering genoemd. In tabel 12 zijn alleen de suggesties opgenomen die door twee of meer respondenten zijn genoemd.

Ten derde valt op dat drie personen niet zozeer de taken en acties van de stichting bekritisieren, maar meer de structuur van de stichting. Zonder dat ze hiernaar gevraagd werden, kwamen drie mensen met de opmerking dat het stichtingsbestuur misschien te ver van de ontwikkeling van MMBase af staat.

Tabel 12 – het functioneren van de stichting

Omschrijving	# keer genoemd
De stichting moet komen met een roadmap die een leidraad is voor keuzes.	3
Het bestuur kan anders, het staat te ver weg van MMBase. Het heeft eigenlijk geen binding met de community.	3
De stichting zet MMBase te veel neer als een commercieel pakket. Er moet duidelijker gemaakt worden, dat er een community is.	3
Het lukt de stichting niet om de developers en de gebruikers dichter bij elkaar te brengen, dat zou beter moeten.	2
De communicatie met het MMC is niet goed. Het is nu niet 1 geheel.	2
MMBase internationaal op de kaart zetten.	2
Het is onduidelijk wat de stichting nu echt doet. Er wordt gesteld dat veel van de communicaties voor ontwikkelaars niet open is. Een voorbeeld is het lobbyen door de stichting tegen softwarepatenten, er wordt gesteld dat een aantal mensen dat niet wist. Als ander voorbeeld wordt het componentenoverleg genoemd.	2

Vraag 15 - Moet de stichting zich intensiever bemoeien met de daadwerkelijke technische ontwikkeling van MMBase (b.v. door ontwikkelaars in dienst te nemen en te betalen)?

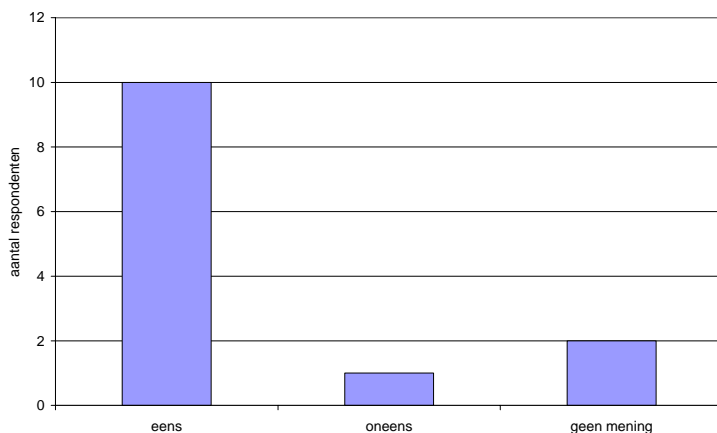
Tabel 13 geeft duidelijk weer, dat de meeste mensen vinden dat de stichting zich niet met de daadwerkelijke technische ontwikkeling van MMBase moet bezighouden. Wel vinden veel van de respondenten dat de stichting de randvoorwaarden moet scheppen. Wat dit precies inhoudt, is niet helemaal duidelijk. Sommigen vinden dat de stichting een roadmap zou moeten opstellen. Anderen vinden dat de rol meer faciliterend moet zijn, bijvoorbeeld door mensen en organisaties bij elkaar te brengen.

Tabel 13: een grotere rol van de stichting bij de technische ontwikkeling

Omschrijving	# keer genoemd
Nee	10
<ul style="list-style-type: none"> De stichting moet de technische ontwikkeling <i>stimuleren</i>. En mensen en organisaties met name gebruikers bij elkaar brengen. 	3
<ul style="list-style-type: none"> De stichting moet randvoorwaarden creëren. 	2
Ja	3
<ul style="list-style-type: none"> De stichting zou bijvoorbeeld de roadmap moeten opstellen. 	2
Geen idee	1

Stelling 16 - De ontwikkelaars en het MMC moeten zich veel meer richten op het begeleiden van derden die aan de ontwikkeling van MMBase willen bijdragen i.p.v. alles zelf te willen doen.

De meeste respondenten waren eensgezind over deze vraag. Bijna iedereen vond dat het MMC zich meer zou moeten toelagen op het begeleiden van derden, zie figuur 8. Er werden veel verschillende extra opmerkingen gemaakt bij de antwoorden. Maar geen enkele opmerking werd door meer dan één respondent genoemd.

Figuur 8 – Het begeleiden van derden door het MMC (n=13)

Vraag 17 - Wat vind jij dat de drie voornaamste taken van het MMC dienen te zijn?

De taak die door de meeste respondenten werd genoemd, was het bewaken en coördineren van de technische ontwikkeling van de code van MMBase (zie tabel 14). Het tweede punt 'het bewaken van de kwaliteit van de code' lijkt veel op het eerste punt, maar hier gaat het vooral over de kwaliteit van de code en niet zozeer de ontwikkeling van de code.

Een ander interessant punt dat ook veelvuldig tijdens de shouting matches naar voren kwam, is de *roadmap*. Volgens veel respondenten is er op dit moment geen visie over de toekomstige ontwikkeling van MMBase. De ontwikkeling gebeurt ad-hoc en dat zou anders moeten. Een roadmap zou een oplossing kunnen bieden. Het zou ook de transparantie vergroten, omdat de roadmap de leidraad is voor externen; daarop kunnen ze punten vinden die ze kunnen bijdragen. De roadmap kan ook gebruikt worden om te bepalen welke toevoegingen aan de broncode niet of juist wel worden geaccepteerd.

Tabel 14: de taken van het MMC

Omschrijving	# keer genoemd
Het bewaken/coördineren van de technische ontwikkeling van de code.	6
Het bewaken van de kwaliteit van de code. Reviewen van de CVS commits, dat gebeurt nu te weinig merk ik. Dit geldt alleen voor de eerste laag?	4
Ondersteunen van ontwikkelaars, dat betekent vooral het onderhouden van de infrastructuur en de communicatiekanalen. Bijvoorbeeld regelen van nieuwe machines en onderhoud van de website.	3
Het beheren van processen, vooral release management, maar ook wel nieuwe committers aantrekken, onderhouden van documentatie	3
Het maken en bewaken van een visie waar MMBase heen moet gaan. De visie zou een roadmap kunnen zijn.	3
Het behartigen van de belangen van ontwikkelaars bij derden en de stichting. Een stukje promotie van developers werk.	2
Het is een aanspreekpunt. Een gezicht van de ontwikkelaars naar buiten toe.	2

Vraag 18 - Functioneert het MMC naar behoren of zou er iets moeten veranderen?

Deze vraag is slechts door een beperkt aantal mensen beantwoord. De reden is dat veel gebruikers en commerciële dienstverleners die in het kader van dit onderzoek zijn gesproken het moeilijk vinden om hier een oordeel over te geven. De meeste reacties zijn dus afkomstig van de committers zelf. Zij

vinden blijkbaar dat de meeste respondenten vinden dat de huidige veranderingen een goede slag zijn naar beter werken, zie tabel 15. Daarnaast geeft een aantal mensen aan, dat deze verandering eerst maar eens moet worden doorgevoerd. Continue veranderingen zijn ook niet wenselijk. Verder komt ook hier naar voren dat een visie ontbreekt en dat de roadmap een middel zou kunnen zijn om deze visie te creëren. Tenslotte geven twee mensen aan, dat het MMC de afgelopen maanden te veel met andere dingen is bezig geweest en niet met de ontwikkeling van MMBase.

Omschrijving	# keer genoemd
De huidige veranderingen zijn een eerste slag naar beter werken. De openheid en de taakgerichtheid zijn een goed begin.	6
Het MMC zou een gezamenlijke visie moeten hebben. Een roadmap ontwikkeld door een software architect, die is er niet.	3
Het MMC is te veel tijd bezig met andere dingen dan programmeren en de ontwikkeling van MMBase.	2

Vraag 19 - Zou er iets moeten veranderen aan het MMC en de invulling van haar rol?

De antwoorden op deze vraag zijn weggelaten. Reden is, dat de antwoorden sterk overeen komen met de antwoorden op vraag 18.

Stelling 20a - Veel van de regels in MMBase zijn gekopieerd van het Apache project. Dat werkt niet, omdat Apache een compleet andere community is.

Veel mensen hadden moeite om een antwoord te geven op deze vraag. Van de mensen die een antwoord gaven, was eigenlijk iedereen het met deze stelling oneens. Toch zijn er een aantal interessante opmerkingen geplaatst, namelijk:

- De regels zelf zijn geen probleem, het heeft te maken met de naleving van die regels
- Wel is MMBase overgeorganiseerd. Dat kan stagnerend werken. Het gros van de regels wordt overigens niet gebruikt.
- Apache is meer dan MMBase ingericht in projecten. De kern van MMBase is goed, in de tweede laag kan meer verscheidenheid ontstaan.
- Alleen de rol van de stichting is compleet anders dan bij Apache.
- Misschien kan het laagdrempeliger.

Stelling 20b - Alle 'onenigheid' en 'discussie' in de community is een logische ontwikkeling, maar slechts van tijdelijke aard; er hoeft niets te veranderen, het zal vanzelf voorbij gaan.

Veel van de respondenten gaf aan, dat er wel degelijk iets moet veranderen. Dit zijn de suggesties die genoemd werden:

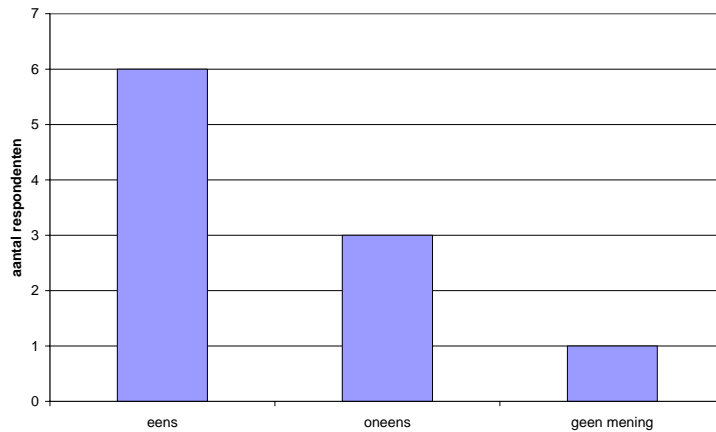
- Relatie tussen developers en stichting moet verbeteren.
- Het bestuur zou dichter bij MMBase moeten staan.
- Er zou meer duidelijkheid moeten komen over wat MMBase nu eigenlijk is.
- Er moet een onderscheidenheid komen tussen de 1^e en 2^e laag van MMBase.

Stelling 20c - Er zijn te weinig committers die aan de ontwikkeling van MMBase bijdragen. De lasten van de ontwikkeling komen neer op een te kleine groep ontwikkelaars.

Op de laatste vraag zijn de antwoorden minder eensgezind dan misschien verwacht, zie figuur 9. Kanttekening bij de figuur is wel, dat veel respondenten tijdens de gesprekken niet meer aan de laatste vraag toekwamen.

Eén van de redenen waarom sommige mensen niet vinden dat er te weinig ontwikkelaars zijn, is omdat zij vinden dat de core eigenlijk wel zo'n beetje af is. Er hoeven niet echt grote dingen meer in de kern te worden aangepast. Het gaat meer om onderhoud. Kijkende naar het antwoord op vraag 7 is niet iedereen het hier mee eens. Sommigen vinden dat er ook in de kern nog het een en ander aangepast kan worden.

Een andere reden waarom mensen niet vinden dat de lasten van de ontwikkeling op een te kleine groep ontwikkelaars neerkomen, is dat veel van de ontwikkeling niet in de kern terecht hoort. Veel van de aspecten die bij vraag 7 genoemd zijn, zouden door commerciële organisaties ontwikkeld kunnen worden, maar zij claimen dat ze daar van de committers nauwelijks ruimte voor krijgen. Een groot deel van de committers vindt echter dat de commerciële organisaties en de eindgebruikers ook nooit echt een poging hebben gedaan om bepaalde software te ontwikkelen op een technische goede wijze.

Figuur 9 – Een te kleine groep ontwikkelaars (n=10)

Conclusies

Het doel van dit onderzoek was het inzichtelijk maken van de obstakels en de mogelijkheden voor de verdere groei van MMBase. Er is besloten om geen (of niet te veel) concrete aanbevelingen te doen ter verbetering. Eén van de redenen is om de acceptatie van dit rapport te vergroten. Het doel is om eerst te inventariseren en om eerst de problemen en issues voor de verdere groei van MMBase bloot te leggen. Om een vinger te krijgen achter de obstakels en de mogelijkheden voor groei zijn 17 interviews uitgevoerd. Op basis van de antwoorden, komen een aantal zaken duidelijk naar voren:

- Gebrek aan eensgezindheid binnen de MMBase community wordt gezien als een bedreiging. Dit leidt tot veel discussies die de ontwikkeling van MMBase te veel afremmen.
- De belangrijkste sterktes van MMBase zijn de flexibiliteit van het systeem door de objectoriëntatie en het feit dat het gebaseerd is op Java.
- De meeste mensen zeggen tevreden te zijn met de technische status van MMBase: het kan concurreren met andere systemen. Tegelijkertijd geeft iedereen aan dat MMBase niet echt een CMS is. De meeste verbeteringen die voorgesteld worden, hebben dan ook te maken met de uitbreiding van het MMBase raamwerk naar een compleet CMS, zoals workflow, versioning en een beter templating systeem.
- Mensen zijn tevreden met het technisch systeem en zijn van mening omdat MMBase open source is, de echt belangrijke dingen wel worden opgepakt. De vraag is dus of er wel iets moet gebeuren om te zorgen dat technische aspecten als workflow en versioning worden ontwikkeld en toegevoegd?
- De meeste mensen geven aan dat er een hoge drempel is om iets bij te dragen, met name voor mensen en organisaties die geen committer zijn. Dit probleem lijkt een aantal oorzaken te hebben, ik som een aantal oorzaken op die door meerdere mensen genoemd zijn:
 - De MMBase website laat in niets zien dat het om een open source community gaat.
 - De committers kennen elkaar goed en maken gebruik van b.v. IRC wat voor anderen niet toegankelijk is en niet uitnodigend is om iets bij te dragen.
 - De commerciële dienstverleners verkopen het product te commercieel, ze creëren te weinig bewustzijn bij derden over hoe en waar je kunt bijdragen.
 - De stichting zet het pakket te commercieel neer.
 - Het MMC zou zich meer moeten richten op het begeleiden van de bijdragen van derden.
- Een belangrijke aanpassing die door veel mensen wordt gesuggereerd om het makkelijker te maken voor gebruikers, commerciële dienstverleners en anderen (bijvoorbeeld onafhankelijk ontwikkelaars) om iets bij te dragen, is het modulaair maken van MMBase. MMBase zou een kleine kern moeten hebben met veel componenten daaromheen, dit maakt het ook makkelijker voor anderen om iets bij te dragen. De committers zouden in principe alleen voor de kern verantwoordelijk zijn. De componenten kunnen door iedereen worden gestart en onderhouden worden volgens zijn/haar regels. Dit kan er ook voor zorgen dat er minder discussie is tussen de verschillende individuen in de community en dat de ontwikkeling weer sneller wordt. Helemaal als dit gecombineerd wordt met een digitale plek onder de paraplu van MMBase waar anderen dan de committers met elkaar kunnen samenwerken aan oplossingen. In andere communities lijkt een modulaire opbouw en relatief afgescheiden plekken op een website bij te kunnen dragen aan het voorkomen van veel conflicten en discussies. (zie bijvoorbeeld: R. van Wendel de Joode (2004) Managing conflicts in open

source communities, in: *Electronic Markets*, 14(2), London: Routledge, ISSN 1019-6781, pp. 104-113).

- De roadmap. Veel mensen geven aan dat ze op dit moment een duidelijke roadmap voor een volgende versie van MMBase missen. Er is geen duidelijke visie waar MMBase als geheel naar toe zou moeten.

Tot slot

De hoop is dat dit rapport de problemen en mogelijkheden voor MMBase heeft weten te identificeren en dat het stuk gebruikt kan worden bij het oplossen van die problemen. Tenslotte dient gezegd te worden dat de problemen minder groot lijken dan dat ze door sommigen misschien gevoeld worden. Uit de interviews bleek namelijk dat het overgrote deel van de respondenten dezelfde problemen signaleerde en in sommige gevallen zelfs dezelfde oplossingen identificeerde. Op de één of andere manier lijkt het echter moeilijk om deze oplossingen ook daadwerkelijk door te voeren.

Appendix A: Vragenlijst

Achtergrondinformatie

Wat is je achtergrond?

Wat is je huidige functie?

Wat is je relatie met MMBase?

Stichting	MMC	Committer	Eindgebruiker	Commercieel	
				< 50 werknemers	> 50 werknemers
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hoe lang ben je al betrokken bij MMBase?

Minder dan 2 jaar	Meer dan 2 jaar, minder dan 4 jaar	Meer dan 4 jaar
☐	☐	☐

Kun je met cijfers aangeven wat de belangrijkste reden is voor je keuze voor MMBase (1 voor de belangrijkste reden, 2 voor iets minder etc.)

Ik vind het leuk	☐	MMBase is kwalitatief het beste CMS	☐
Ik word ervoor betaald	☐	Om te leren	☐
Omdat alle software open moet zijn	☐	Ik gebruik de software zelf	☐
Het is gratis	☐	Ik wil onafhankelijk zijn van een leverancier	☐
Ik kan kennis delen met anderen	☐	Ik voel me onderdeel van de community	☐
Iets anders, namelijk:	<ul style="list-style-type: none"> 		

Kun je aangeven hoeveel uur per week je gemiddeld bezig bent met MMBase? Dit kan met ontwikkelen zijn maar ook met iets anders en is niet noodzakelijkerwijs in de community.

Minder dan 2 uur per week	Meer dan 2 uur, minder dan 8 uur	Meer dan 1 dag per week	Full time
☐	☐	☐	☐

Hoe zie je jouw eigen bijdrage aan de MMBase community?

Onbelangrijk	Minder belangrijk	Neutraal	Belangrijk	Heel belangrijk
☐	☐	☐	☐	☐

Hoe vind jij dat MMBase er momenteel voor staat?

Er zijn geen problemen, het gaat goed.	Er zijn kleine problemen, maar die vormen geen bedreiging voor de toekomst van MMBase.	Er zijn grote problemen, die een bedreiging vormen, maar ze kunnen worden opgelost.	Er zijn grote problemen, die een bedreiging vormen en ik weet niet hoe ze opgelost moeten worden.
☐	☐	☐	☐

Algemene vragen over de toekomst van MMBase

- 1) Wat vind jij de vijf belangrijkste sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen voor de verdere ontwikkeling van MMBase?
- 2) Wat zou volgens jou het ergste zijn dat in de nabije toekomst kan gebeuren en dat een serieuze bedreiging voor de toekomst van MMBase vormt?
- 3) Noem drie organisaties die volgens jou belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling van MMBase?
- 4) Wie van de huidige ontwikkelaars vind jij belangrijk voor de verdere ontwikkeling van MMBase?
- 5) Vind je dat de ontwikkelaars een belangrijkere rol in de community moeten innemen? Zo ja, kun je twee namen van mensen noemen die je hiervoor geschikt acht?

De technische ontwikkeling van MMBase

- 6) Reageer op de volgende stellingen:

“Het CMS MMBase is ook anno 2005 zeer goed in staat het technisch op te nemen tegen concurrerende CMS'en.”

“In MMBase zullen ‘vitale bugs’ snel worden opgelost, omdat zoveel partijen toegang hebben tot de broncode van MMBase.”

- 7) Kun je vijf aspecten noemen waarvan jij vindt dat ze de komende jaren aan het CMS MMBase veranderd moeten worden (in volgorde van belangrijkheid)?
- 8) Moet er volgens jou iets veranderen om zeker te stellen dat deze aspecten geadresseerd worden in de komende jaren?

Toetreding tot de MMBase community

- 9) Reageer op de volgende stellingen:

“MMBase is open source en dat werkt goed: als iets echt belangrijk wordt gevonden, dan wordt dat vanzelf wel door partijen opgepakt en ontwikkeld.”

“De stemprocedure in MMBase werkt vriendjespolitiek in de hand en jaagt buitenstaanders weg.”

- 10) Vind je dat er de laatste jaren weinig nieuwe ontwikkelaars - en/of mensen die op een andere manier willen bijdragen - zijn toegetreden tot de community? Zo ja, kun je aangeven waarom?
- 11) Hoe zou je de cultuur van de MMBase community op bijvoorbeeld mailinglijsten willen typeren?
- 12) Zou er iets moeten veranderen om in de toekomst meer individuen en organisaties aan te trekken die willen bijdragen aan de ontwikkeling van MMBase?

Rol van de stichting

- 13) Wat vind jij dat de drie voornaamste taken van de stichting dienen te zijn?
- 14) Functioneert de stichting naar behoren of zou er iets moeten veranderen?
- 15) Moet de stichting zich intensiever bemoeien met de daadwerkelijke technische ontwikkeling van MMBase (b.v. door ontwikkelaars in dienst te nemen en te betalen)?

Rol van het MMC

- 16) Reageer op de volgende stelling:

“De ontwikkelaars en het MMC moeten zich veel meer richten op het begeleiden van derden die aan de ontwikkeling van MMBase willen bijdragen i.p.v. alles zelf te willen doen.”

- 17) Wat vind jij dat de drie voornaamste taken van het MMC dienen te zijn?
- 18) Functioneert het MMC naar behoren of zou er iets moeten veranderen?
- 19) Zou er iets moeten veranderen aan het MMC en de invulling van haar rol?

Tot slot

- 20) Reageer op de volgende stellingen:

“Veel van de regels in MMBase zijn gekopieerd van het Apache project. Dat werkt niet, omdat Apache een compleet andere community is.”

“Alle ‘onenigheid’ en ‘discussie’ in de community is een logische ontwikkeling, maar slechts van tijdelijke aard; er hoeft niets te veranderen, het zal vanzelf voorbij gaan.”

“Er zijn te weinig committers die aan de ontwikkeling van MMBase bijdragen. De lasten van de ontwikkeling komen neer op een te kleine groep ontwikkelaars.”